

Gubici veći od pola miliona maraka zbog nerealiziranih kapitalnih projekata

Ulaganje u kapitalne projekte u Bosni i Hercegovini (BiH) nije efikasno, realizacija kasni i to stvara ekonomsku štetu koja iznosi više od pola miliona maraka. Ovo su podaci do kojih je došao Ured za reviziju institucija BiH, analizirajući kako se realiziraju kapitalni projekti u sedam državnih institucija. Riječ je o osam projekata koji se provode duži niz godina, a odnose se na kupovinu zemljišta, gradnju, rekonstrukciju ili renoviranje postojećih objekata, nabavku opreme i slično. U izvještaju se navodi kako izabrani uzorak predstavlja 26% ukupnog broja projekata koji su bili u fazi realizacije u 2010. godini.

Analizirana je kupovina, opremanje i rekonstrukcija objekta u Briselu, dogradnja i rekonstrukcija graničnih prijelaza, izgradnja državnog zatvora, izgradnja azilantskog centra, uspostava Operativno-komunikacijskog centra BiH – 122, izgradnja objekta za trajni smještaj Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), infrastruktura prostornih podataka BiH, faza i uspostava mreže permanentnih GPS stanica BiH-BiHPOS i izgradnja objekta za trajni smještaj Agencije za školovanje i stručno usavršavanje kadrova.

Revizori su pronašli da nijedan od spomenutih projekata nije realiziran u planiranom roku. Svi objekti su već trebali biti završeni, a bit će tek ove godine ili u naredne dvije, te kod svih projekata su samo djelimično poduzimane mjere za unapređenje efikasnosti i blagovremene aktivnosti na realizaciji projekta. Revizori upozoravaju da nadležne institucije – Vijeće ministara i Parlamentarna skupština BiH – nisu stvorile potrebne pretpostavke za efikasnu realizaciju projekata niti su uspostavile adekvatan mehanizam kontrole

koji bi osigurao da institucije blagovremeno realizuju planirane aktivnosti. Nisu poznati ni slučajevi pokretanja odgovornosti za neblagovremeno završavanje odobrenih projekata.

U slučaju izgradnje državnog zatvora, koji je trebao biti završen prije tri godine, radovi su započeli 2005. godine, prije nego je bilo jasno ko će financirati projekt. Plan je bio da se finansira dijelom iz budžeta, a dijelom iz donacija, da bi se poslije išlo na finansiranje kreditima, pri čemu je kreditor zatražio reviziju projekta. Zbog toga je došlo i do izmjene projekta, povećanja vrijednosti i prolongiranja roka za završetak. U revizorskom izvještaju je navedeno da zbog kašnjenja ovog projekta sve veći broj osuđenih lica na slobodi čeka izdržavanje dosuđene kazne. Procjenjuje se da je na slobodi oko 1.000 takvih osoba.

Izgradnja objekta za smještaj SIPA-e je trajala devet godina, a trebala je trajati pet. Za finansiranje ovog projekta su odobrena budžetska sredstva, ali, s obzirom da je bilo izmjena u njegovoj vrijednosti, neizvjesno je bilo finansiranje. Zbog toga je došlo do usporene realizacije i kašnjenja, pa je SIPA-a sve vrijeme plaćala zakup prostora, što je prouzrokovalo dodatne budžetske izdatke u vrijednosti od oko pola miliona KM.

Revizori upozoravaju da bi se efikasnijom realizacijom projekata kupovine i adaptacije objekata za potrebe ambasade i misije BiH u Briselu umanjili budžetski izdaci za zakup prostora u objektima koji se trenutno koriste. Za mjesečni zakup objekta u Briselu izdvaja se približno 10 hiljada KM. S obzirom da se kasni s projektom tri godine, revizori su došli do procjene troškova koji su veći od 350.000 KM. Troškovi zakupa i održavanja minimalnih uvjeta za smještaj u privremenom azilantskom centru dostižu godišnji iznos od oko 150 hiljada KM. Ovaj projekt je trebao biti završen prije dvije godine.

U svom izvještaju revizori navode da je ukupna vrijednost svih odobrenih projekata koji se kroz više godina planiraju financirati ili se već financiraju iz budžeta institucija BiH i drugih izvora skoro 400 miliona KM. Izdaci za finansiranje kapitalnih projekata na godišnjem nivou iznose oko 3% ukupnih budžetskih izdataka. Postojeći projekti se realizuju u šesnaest institucija BiH, a većina njih se odnosi na gradnju i kupovinu objekata.